

LO GERONÉS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTE-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ	1 pesseta trimestre
Fora..	1'25 id. id.
Estranger..	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

Any VI.

Dimarts 25 de Abril de 1899

ANIVERSARI

Avui fà dos anys que la «Unió Catalanista» va celebrar a Gerona la quinta de les seves Assamblees, la més important sens dubte de totes, ja que no pels acorts que en els prengueren, que no son més que la essència i la confirmació de les Bases acordades en la de Manresa, pel nombre de Delegats que à n' ella assistiren, per la unitat de mires i l'entusiasme que hi regnà i pel motiu de la seva celebració.

Fou aquest lo de protestar virilment contra les disposicions de les autoritats centralistes de Barcelona, privant de publicar-se en aquella província, que estava en estat de siti a conseqüència de l'atentat anarquista del carrer dels Cambis, los periòdics catalanistes *La Renaxensa* y *Lo Regionalista*, servintse per axó de les facultats de que extraordinàriament estaven revestides, no pera perseguir als ciutadans que fessin us dels seus drets, segons havia declarat lo Govern, sino pera salvaguardar à la societat y à la província de Barcelona de les maquinacions y atropells possibles de la secta anarquista y tornarli la confiança y la tranquilitat perturbades y perdudes pels crims d'aquesta.

La circumstancia d'anar acompañada aquella doble pressió, de la recullida y prohibició de circular los exemplars impresos, y feya temps posats sense cap impediment la venda pública, de la *Doctrina Catalanista* escrita per senyors Prat de la Riba y Muntanyola, y de coincidir ab la enèrgica propaganda que venien fent aquells dies contra la continuació de les guerres colonials, contrariant la política guerrera del Govern y l'entusiasme artificios que aquest volia excitar en la opinió pública de compromís ab la seva política y ab les seves mires: va produir en tothom lo convenciment de que de lo que s' tractava era de fer callar al orguens en la premsa del catalanisme y de perseguir y afogar aquest, y com axó no ho consentien es lleys comuns, no reparant en medis, aplicar autoritarianament al Catalanisme les lleys de excepció que sols contra els anarquistes s'havien posat en vigor.

Aquest acte injust é hipòcrita de les autoritats governatives de Barcelona, aquesta ofensa inferida à catalans que podien anar equivocats en alguna cosa, ningú podia atrinxir altre delicte que l' de estimar per sobre de tot à Catalunya y l' de defensar y reivindicar los drets y llibertats d'aquesta contra la absorció del Poder central y contra la política guerrera que arrubinava la fortuna pública privada y arrencava 'ls fills à les seves famílies y à la pàtria per portarlos à morir inutilment y sense gloria en terres llunyes y malsanes; aquest acte injust é hipòcrita del centralisme ya ferir à la ànima de tot Catalunya, y may lo catalanisme s'havia vist amparat com se vegé allàvers per simpaties de totes les classes socials, may havia assolit progressos que llavors fèu en pochs dies en la opinió, y may l'entusiasme de sos adeptes s'havia manifestat ab anta forsa ni hauria portat tant lluny com allàvers l'espiritu d'abnegació y de sacrifici.

Quan consolador es recordar en la hora present, en los tristos en que l'Catalanisme està passant una fonda crisi per los afalachs del Centre; quan consolador es, rememorar aquell aplech nombrosissim, aquella unitat de mires, aquell entusiasme ardent, y aquella fé incomparable en lo pervindre de la pàtria catalana!

Quin catalanista hauria cregut llavors que podía venir el dia, y qu'era pròxim, en que alguns dels congregats esllarien quan menys ab complacencia los oferiments y promeses dels mateixos politichs centralistes que 'ls perseguian, sentirien esmortubirse en son cor l'entusiasme y en sa causa la fé en la integritat dels principis que professavan y firmavan, contentan-se, en que fos temporalment, ab una petita part d'ells y aquella encara confeccionada à gust y satisfacció dels meritats politichs!

Quan cert es que als catalans no 'ls abaten les contraries y 'ls obstacles y ab ells se vigorisan y se creuen; per que d'ells se'n fa lo que se'n vol afalangarlos y fracassarlos ab consideració!

Pobre Pàtria! Pobre Catalunya! Lo teu cautiveri no

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, follets, etc., que 's remetin à la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar,

Núm. 253.

PROVINCIA DE TARRAGONA

Tarragona: D. J. Pi y Margall, català, de oposició y republicà federal.

Id. D. Joan Cañellas, català, de oposició y liberal.

Id. D. Ramón de Morenes, català, encasillat y silvelí.

Vendrell: D. Anton Rossell, català, encasillat y silvelí.

Valls: D. Joseph Mir y Miró, català, de oposició y republicà federal.

Tortosa: D. Teodoro Gonzalez, català y silvelí.

Gandesa: D. Enrich Llanés, català, encasillat y polavieji.

Roquetas: D. Vicens L. Puigcerver, castellà, encasillat y sagasti.

PROVINCIA DE LLEIDA

Lleida: D. Joaquim Gomez, castellà, encasillat y conservador.

Balaguer: D. Manel Vivanco, castellà, encasillat y silvelí.

Borjas: Marqués d'Olivart, català, encasillat y silvelí.

Cervera: D. Vicens Alonso Martinez, castellà, encasillat y silvelí.

La Seu: Duch de la Seu, castellà, encasillat y silvelí.

Solsona: D. Isidro Valls, català, encasillat y polavieji.

Tremper: D. Miquel de la Gàndara, castellà, encasillat y sagasti.

Sort: D. Joan Torras, català, independent.

Total quaranta quatre, dels quins trenta quatre catalans y deu no naturals de Catalunya que 's poden calificar de cuneros, per no tenir la major part d'ells altre mérit sobresalient que l'parentiu ó la protecció de personatges politchs de tota mena de colors. A Lleida, si no s'espavilan, aviat quedarán convertits en un fèu de Castella, doncs de vuit diputats que corresponen à n' aquella província sols tres son catalans; y a Gerona, pot ben succeir lo mateix, perque si aquesta vegada compta de vuit diputats ab cinch de catalans es perque à La Bisbal ha sigut derrotat En Villapadierna y à Olot no s'ha presentat lo valencià Llorenç.

La qüestió de naturalesa, per lo que pot afectar als interessos de Catalunya no es, en termes generals, tant important com podria semblar, perque molts dels diputats en que sien catalans no actúan com à tals, sino quasi sempre com escolans d'amen dels capitossos del partit à que pertanyen. De tots modos millor es que ho sigan: sempre 's podrà esperar més d'ells que dels que no ho son en circumstancies determinades.

Una altre observació també s'pot fer y es la màgica eficacia del *encasillament*. Dels diputats elegits, trenta un eran encasillats y alguns dels tretze restants, sense serho, a l'ajuda de la influència oficial deuenen bona part del seu triomf, sinó la seva elecció per complert. Axó vol dir que un diputat d'oposició veritable es tant difícil de trobar com una agulla en un paller. En lo sistema parlamentari que 's practica a Espanya, la oposició també la nombra l'Govern: tot es singlit. Si no s'agués arreglat lo del *turbo pacífico*, si de tant en tant no hi agués alguna *corazonada*, etzétera, etz., tots los Govers serien eterns. Perxó dels trenta tres diputats avans dits n'hi ha de tots los matisos dinàstichs: silvelins, conservadors, polaviejins, sagastins, gamacistes, canalejistes y fins independents.

D'aquests últims, ó sia, dels qu'hem calificat d'independents, n'hi ha tres ó quatre quines idees s'acosten a les nostres. Veyam com se portaran.

De la gran majoria no n'esperem res de profit.

Y.

Notes electorals

Han sortit nombrosos Diputats a Corts per la nostra província tots los senyors encasillats menos un. Confessém la nostra equivocació, doncs creyem que 's sortirien tots. Moltes ne deu haver fet en lo districte de La Bisbal lo caçich puigcerveri, quan, malgrat la ajuda manifesta del ca-

pitost dels silvelins, lo candidat republicà senyor Lletget ha triomfat del senyor Villapadierna, y quan ha conseguit la unió dificilíssima de la gran majoria de les forces republicanes del districte. La llissó, més que pera l' senyor Villapadierna, ha sigut pel caciquisme que s' creya omnipotent y qu' ha rebut en la nostra província un cop que podria esser mortal si 'ls qu' avuy governan no tinguessen interès en mantenirlo y sostenirlo.

Y que tenen aquest interés ho demostra la candidatura que se suposa oficial pera la elecció de senadors, composta d' un silveli (D. Albert Camps), d' un canalejista y d' un puigcerverista; un marqués quin nom no 'ns recorda en aquest moment. Es à dir, la consagració del pacte, ab majoria pera la oposició y tot, y dos senadors cuneros.

Com se véu, aném progressant rápidament per la vía del sistema representatiu veritat, del sistema que preconisa l' senyor Marqués de Camps en son manifest als veïns del districte d' Olot. L' amor del senyor Marqués de Camps a n' aquest sistema, permetins que l' tinguem y l' califiquem de purament platónich, puig no li priva d' apoyar en altres districtes candidats cuneros y contraris a las ideas qu' ell diu sustentar, ni li privarà tampoch de segur d' apoyar en les eleccions de senadors del diumenge vinent als candidats oficials, per cuneros que sien y per més que representin una avinensa ab lo caciquisme més desvergonyit qu' havia pesat sobre la província de Gerona.

Com á no encasillat per ara no sabém se presenti candidat pera senador més que l' senyor Roger de Figueras. Se diu que se'n presentarà algun altre. La candidatura oficial se manté reservada, potser esperant instruccions de Madrid ó arreglarla y modificarla á última hora segons eonvinga.

Per Gerona han sigut elegits compromissaris D. Anton Boxa, D. Vicens Carreras y D. Joseph M. Perez, cap d' ells de la situació, pero tots d' acord ab ella y en bona intel·ligencia y armonia ab los que governan.

Y.

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del dia 19 de Abril. — (2.ª convocatòria). — Reunits 4 concejals, baix la presidència del Arcalde senyor Boxa, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. comptes de import total 737'40 pessetes.

Concedir permís pera practicar obres á D. Jaume Claramunt y á la Sra. viuda de Escatllar.

Nostre colega lo *Diari de Gerona* insertá un interessant article del conegut enginyer nostre amich don Pere Llurella, sobre la manera d' evitar l' incendi dels boscos. Per falta d' espay no l' reproduhim, més donarem un petit extracte, recomanant de passada sa lectura als propietaris de boscos surers. Faya temps que s' buscava el medi d' evitar los estragos d' una crema dels boscos y aquest medi l' ha descubert, segons diu lo *Bulleti de la Société nationale d' accimatation*, Mr. Roland Goszelin de Villafranche-sur-mer, en un incendi ocurregut entre Niza y Villafranche, donchs va notar en ell que quan era més intens el foch, en determinats indrets s' estingia de repent quan trobava alguna planta de *opuntia* (figuera de moro). D' aixó en deduix Mr. Henri de Parrille, director de *La Nature*, que per dominar aquets incendis se deuen voltar los boscos de dos fileres de figueres de moro á distancia d' un metre l' una de l' altre, escullint les espècies que millor s' aclimatén en nostre pays. Y quan se tractés d' una finca molt gran podrà dividirse en feixes, separades unes d' altres ab dos filleres d' aquella planta. Lo senyor Llurella, á qui felicitém, acaba estudiant quines varietats d' aquella planta s' aclimatarien millor en nostra comarca, y les propietats d' aquelles plantes.

La Junta polaviejina de Gerona ha publicat una carta-circular solicitant adhesions al general Polavieja, en la quina després de fer un elogi del general y de resumir lo manifest-programa d' aquest, ampliat ab la carta dirigida al senyor Domenech y Montaner, expressa la seva conformitat ab lo mateix y la confiança que té en la seva realisació, excusantse de seguirlo no obstant venir contingut en lo Programa lo servey militar obligatori, per no constituir lo polaviejisme un partit polítich á la espanyola, quedant los polaviejins ab llibertat de discrepar del seu gese.

Respecte á la seva intervenció en la marxa política de la província, diu que com la Junta se va constituir tart, quan va venir la hora de les eleccions s' ho varen trobar tot pastat, obtant en conseqüència pel retrahiment. Son à n' aquest propòsit significatives les següents paraules:

«.... Usted sabe perfectamente como viene de mucho tiempo á esta parte administrada esta Província, gracias á la acción de los caciques, que tienen toda su fuerza y apoyo en diputados cuneros y amigos ó servidores de personajes políticos más ó menos recomendables. Sabe Vd. tan bien como nosotros, que acá existen pactos, en cuya moralidad no hay que ocuparse, y que á consecuencia de ellos, y sobre todo de la meritada casualidad (l' encasillament del senyor Marqués de Camps pel districte d' Olot y no pel de Gerona) en la formación del encasillado, no hubo medio ni tiempo siquiera, para presentar candidatos naturales y convenientes al país, al menos en los citados distritos (Gerona, Olot y

La Bisbal — ¿y perqué no Viladecans y Sia. Coloma? — No son cuneros los senyors Ruiz y Comyn?); y sabe Vd., por último, que sin duda para animar á los elementos sanos y nuevos en la política, con cuya representación nos honramos, y como si la Província hubiese de ser perpetuamente feudo de alguien, nos hicieron saber los señores Comyn y Marqués de Camps (Remitido de dichos señores inserto en el *Diario de Barcelona* de 13 del pasado Marzo) que constituye la base fundamental de toda su política en Gerona su *resolución* de que ninguna fuerza extraña, de *cualquier entidad que fuese*, influyera en lo porvenir en el despacho de los asuntos de la provincia.»

Entre 'ls firmants figura com à vocal de la Junta D. Domingo Pujol y Vilallonga, que ignoravam ne formés part al publicar en lo número passat los noms dels senyors que la constituyen.

Apart de la caricia transcrita dirigida als elements directius de la política provincial, la carta-circular nos ha semblat mol fluixa, sense que 'ns hagen convenst les excuses que dona respecte la implantació del servey militar obligatori, que s' contraduien ab la afirmació categòrica feta anteriorment de no poder seguir al general de mantenir aquella implantació, ni respecte de la seva passivitat en les passades eleccions de diputats, sobre tot quan aquesta passivitat continua per lo que s' refereix a la elecció de senadors, que sense contar ab ells en res ni per res mangonejan los silvelins ab ajuda dels seus aliats canalejistes y puigcerveristes. Estém donchs á la mateixa, ó sia que per ara y tant los polaviejins en la província de Gerona com si no existessen.

Es dir los polaviejins, la Junta que 'ls representa ó diu representarlos. Perque sense intervenció ni conexió de la Junta, los que s' han espavilat, com lo senyor Aldrich, s' han fet encasillar y han pactat ab tothom qu' ha sigut necessari y viulen en bona armonia ab la conxoxa que mana. Y per més que *El Autonomista* asegura que l' senyor Aldrich té per una calumnia l' que se l califiqui de polaviejí, nosaltres sabém de bona tinta que dit senyor ho es, y que la Junta de Gerona encara que tingues sobre l' particular alguns dubtes lo té d' admetre com à tal. Vritat que no ns equivocuém?

En una paraula, los polaviejins de Gerona son uns bons minyons, senten molt lo que passa aquí y en to restant d' Espanya, y ho esperan tot, ben assentadets, del General.

A Mataró s' ha constituit una Associació Catalanista pera propagar los nostres ideals y trevallar en favor de la restauració y de la llibertat de la patria catalana. Sia la enhorabona y comtin ab lo nostre concurs.

Diumenge passat, festa de Sant Jordi, patró de Catalunya, moltes societats y associacions catalanistas la celebren ab funcions extraordinaries, havent tingut la majoria d' elles la atenció de convidarnos. Les hi donem les gracies.

Ha estat un quants dies en lo port de Roses la esquadra espanyola d' instrucció á les ordes del contra-almirall Cámara, composta del acorassat «Carlos V», los creuaders «Lepanto» y «Alfonso XIII» y 'ls contra-torpellers «Osado» y «Audaz».

Dissapte á la tarde morí en la nostre ciutat lo Rvt. Dr. D. Narcís Matas que havia sigut durant molts anys catedràtic del Seminari Conciliar de Gerona. Al cel sia, y accompanyém á la seva família en lo sentiment.

Lo dia 17 del present celebrá Junta general á Barcelona lo Monte-Pío del Colegi Notarial de Catalunya. En ella se nombrá una Comissió encarregada de dictaminar dintre tres mesos, sobre l' Proyecto de Reglament y Estatuts pera dit Monte-pío format pel notari de Gerona, nostre bon amich y vice-president del Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca, N' Emili Saguer y Olivet, de quin progetto donarem compte á nostres llegidors tant bon punt vegé la llum pública. La proposició en que s' demanava l' nombrament de la Comissió aludida, fou objecte de empenyat y vivissim debat, essent aprobada per gran majoria.

Pera l' dia 30 d' Abril á las 3 de la tarde està convocat lo Consell de representants de la «Unió Catalanista».

Copien de *La Renaixença* del 18 d' aquest mes:

«Ab satisfacció enterém á nostres llegidors de que l' catalanisme comptara ben aviat, ab un nou y poderós element. Alguns joves, fermes y decidits catalanistas, tingueren lo pensament de fundar una associació de carácter religiós encaminada a demanar al cel per mediació de la Verge de Montserrat sa be nedició en la lluita que nostra Patria estimada sosté per la reivindicació de sa personalitat nacional, considerant, ab certesa, que jamay los esforços dels homes son bastants sense la protecció divina. Concebuda la idea, anaren a prendre concell en bona font acudint á nostre bon amich lo Reverent doctor don Joseph Torras y Bages, que aprobatlos lo pensament los ha dirigit y ajudat en los preliminars d' organació que avuy se pot dir estan ja conclusos, puig després d' algunes conferencies tingudes per los iniciadors ab lo referit Dr. Torras y ab nostre també estimat amich y company de redacció D. Ricart Permanyer, lo diumenge prop passat celebraren una reunió, última de las preparatorias, en lo Circol de Sant Lluch, pera exposar als adherits, que son ja alguns centenars, lo pensament y demandar desseguida l' consentiment de l' Autoritat Eclesiàstica quin obtingueren ahir concedit per lo M. I., senyor Vicari Capitular doctor D. Francisco de Pol a qui passà a visitar á tal objecte una comissió presidida per lo senyor Permanyer.

En la reunió del diumenge aquest senyor manifestà que l' medi més segur pera conseguir que acabés d' una vegada la opressió que Catalunya sufreix y la esclavitud en que viu de fa molts anys, es lo conseguir sa regeneració espiritual, y que á això anava la associació en projecte, y que no havent pres la paraula més que per obrir la sessió la cedia al Rvt. doctor Torras.

Aquest senyor la dirigi als presents, que eran en gran número, diuent que la bondat del pensament que 'ls tenia reunits

era penyora de que, encara que nascut en forma petita, promete s' engrandiria estenentse per tot Catalunya; comptant com se un vincle d' unió, vincle que aquí tenim en la devoció general á Catalunya á la Verge de Montserrat, y que deia aprofitar-se, créures que Nostre Senyor afavorirà nostra regeneració acíllant las pregàries que se li dirigescan per intermediació de la seva Mare amantsima; que l' principal objecte de la associació devia ser lograr la benedicció del Cel per nostra Patria, y procurar la unió de tota la gent de bons sentiments que avuy viu deïs d' unió y de propaganda piadosa, á quin punt dona'l Dr. Torras gran importància, citant las paraules del difunt Arquebisbe de Tarragona. Excm. è Ilm. Benet Vilanitjana de quia la llengua materna es la llengua del cor y del pios afectes, l' nostre poble ó no entén lo castellà ó l' entén mal, essent molt cert lo que deia un à uns predicadors: Vosaltres prediqueu en castellà y la gent se condemna en català. Acabà'l Dr. Torras recomanant que l' entusiasme ab que l' projecte era acullit de vía anar acompañat de la constància y sostingut travall.

La Associació, que publicarà fullas y libres de propaganda religiosa en català, s' titularà «Lliga espiritual de Nostre Senyora de Montserrat». Desitjém que son engrandiment sia ràpid y ràpits també 'ls fruys de sa acció.»

Hem rebut lo nombre 5 de la Revista oficial del concurs de Agricultura é industries anexes que se celebrarà á Figueres durant les vinentes fires de Santa Creu, y en ell s' inserta lo Reglament del concurs popular, especial de viram que tindrà lloc lo dia 4 del vinent Maig de 7 á 12 del matí en la Rambla d' aquella ciutat, oferintse 300 pessetes en 30 premis metàllics. Dit Reglament, firmat per l' Arcalde, president de la Comissió organisadora, y pel Secretari, es redactat en llengua catalana. Desitjém que tinguin lo millor èxit los concursos projectats y rebin una vegada més lo Ajuntament y Comissió organisadora nostre aplauso, esperant que la iniciativa d' aquella Corporació serà una llisó per' altres Ajuntaments. Y consti que no parlém pel de Gerona, que altre feyna té.

Durant les vinentes fires de Santa Creu, y en los dies 3 y 4 de Maig, en lo local de la Subdelegació del Institut Agrícola Català de Sant Isidro tindrán lloc dos concursos agrícols, en los quins s' usarà el català.

L' Ilm. Sr. Bisbe de Vich, Doctor Morgades y Gili, restaurador de Ripoll y fundador del Muséu diocesà au ssonense, ha sigut nombrat Bisbe de Barcelona. Pera sustituirlo en la Sé vigatana ha sigut proposat lo virtuós y modest sacerdot Rvt. Doctor Joseph Torras y Bages, plé de zel per la religió y d' amor á la terra catalana, á qui enaltit ha vingut consagrant fins arre los millors fruys de son talent privilegiat y de sos fondos y seguits estudis y meditacions. Próba de son valer ne son les seves publicacions místiques, los seus discursos filosòfics en la Acadèmia de St. Lluch, en la de Bellas Arts y en la de Bones Lletres de Barcelona, les seves conferencies morals y, sobre tot, lo se importantissim llibre «La Tradició Catalana», en lo qual fa lo procés històrich del pensament català á través dels segles per medi del análisis y de la crítica dels escrits de les intel·ligencies més poderoses que ha produhit la nostre terra.

Aplaudím l' acert del Govern en tals designacions y felicitém de tot cor als nombrats, dels quins molt poden esperar los bisbats de Barcelona y Vich, y dels quins molt nos prometém tots los que 'ns dalim per la restauració de nostre estimada Catalunya.

S' ha publicat un Real Decret creant las comissions especials pera la redacció dels projectes de ley qu' han de contenir las institucions forals que deuen esser conservadas.

La Comissió de Catalunya, presidida pel Vocal corresponent en la Comissió general de Codificació se compondrá de quatre vocals designats per cada una de las quatre Diputacions provincials; quatre mes designats respectivament pels Col·legis d' Advocats de Barcelona, Girona, Lleida y Tarragona; un altre elegit per la facultat de Dret de la Universitat catalana, altre nombrat pel Col·legi notarial del territori y altres dos per las Acadèmies de Jurisprudència y Llegislació y de Dret de Barcelona, total tretze.

Lo requisit indispensable pera esser nombret es ser lletrat de la regió catalana.

Se diu que presidirà la Comissió D. Francisco Romani y Puigdengolas, per no poder al present presidirlo lo senyor Durán y Bas qu' es lo vocal corresponent á Catalunya en la Comissió General de codificació.

Ha arribat, donchs, la hora, de que tant la Diputació provincial com lo Col·legi d' Advocats de Girona denostren son amor á la terra catalana y al seu dret propi y tractant-se com se tracta d' una missió importantissima que pot influir d' una manera decisiva y potser irremeyable en lo peregrine de Catalunya, pessin bé lo que fassin y escullein pera representarlos a persones de valúa regoneguda y que hagin demostrat lo seu amor al dret de la terra y 'ls seus coneixements fondos del mateix, sien ó no diputats provincials y pertenescan ó no al Col·legi de Girona.

VARIETATS

NOTAS ECONÓMICAS

La Caixa de Previsió y Socorro es una instituciò econòmica que té per objecte aplicar á las classes obreras catalanas las ventajes dels segurs socials d' accidents, malalties, inutilitat pel treball y vida.

Aquesta institució creyem qu' ha de arrelar à Catalunya, perque son esperit s' agermana forsa ab las tendencias del poble català y perque vindrà à ser à Barcelona com un natural complement de la *Caixa d'estalvis* que tant favores cude ha arrivat à veurers per las classes populars catalanas. Aquesta última Caixa favoreix la primera forma de previsió coneiguda, qu' es l' estalvi, y la de *Previsió y Socorro*, proposa á mà de las personas qu' han sapigut aprofitar la primera, depositanthi sos estalvis, la manera de portar sa previsió al últim extrém de perfecció possible.

Gran cosa es, sens dupte, que l' trevallador s'apiga es-talviar cada setmana algunas pessetas de son jornal, portantilas à la *Caixa d'estalvis*; mes si cau malalt, si es víctima d' un accident, si mort en lo plé de la vida, ni ell ni la seva familia podrán ferne gayre cosa de profit, de dugas ó tres centas pessetas, estalviadas á cop de suar y d' impossarse privacions. Per això la *Caixa de Previsió y Socorro*, imposantse en los principis de las institucions de segurs, ofereix à las classes trevalladoras catalanas, que forman la principal clientela de la *Caixa d'estalvis*, la manera d' emplear una petita part de las quantitats que arreconan, de modo que en un moment puguin trovarse fet l' estalvi que necessitaran molts anys de vida pera reunir y del que podrán aprofitarsen al caure malalts, a ser víctimas d' un accident, al quedar inútils pel trevall ó al morir.

Pera lograr aqueixos resultats la *Caixa de Previsió* ha estableit algunas combinacions de seguros á las quals podan acudir los obrers perque los preus ó primas qu' exigeix aquella Caixa son molt baixos. Hem d' advertir qu' entre las operacions de que parlém n' hi ha unes qu' han d' esser fetas pels obrers individualment, anant á son càrrec lo pago del segur, pero ni ha d' altres que han de ferlos y pagarlos los amos y son à favor de tots los obrers que trevallan haix la seva dependencia. Aquestas últimas donan lloch á los segurs colectius, y d' ells, de lo que socialment significan y de la forma en que l' s' fa la *Caixa de Previsió*, nos reservém tractarne un altre dia.

Avuy explicarem solzament los segurs individuals que fa questa Caixa, ó sia, los que cada trevallador ha d' contractar y pagar per ell mateix.

Figura ans de tot lo segur contra accidents. La Companyia pren en consideració que de tot accident, ó sigan, de tot fet desgraciat, exterior al home, que obri fixament en perjudici d' aquest, pot resultarne la mort, una inutilitat permanent pel trevall ó bé solzament una incapacitat temporal. La *Caixa de Previsió* à cambi del pago d' una petita cuota mensual se compromet á pagar un capital en los dos primers cassos y una pensió diaria mentres duri la incapacitat, en lo tercer. Se comprén que la cuota qu' ha de satisfacerse se troba en relació als perills que ofereix l' ofici del assegurat. Presentarem un exemple d' aquest segur. Un mestre fuster pagant 7'96 pessetas cada mes, assegurarà per cas d' accident: un capital de 10,000 pessetas per sos herens si mor, 20,000 pessetas per ell si queda inútil y 5 pessetas diarias si s'ols resulta temporalment incapacitat pel trevall, mentres duri questa incapacitat.

Los segurs de malalties y d' inutilitat pel trevall los fa la *Caixa de Previsió* en forma semblant, comprometentse á pagar una pensió diaria mentres duri la malaltia ó la inutilitat, y això à cambi d' una cuota mensual de poca importancia.

Lo perill de no possehir estalvis al arrivar à vell y no veurers ja ab forsas pel trevall, lo preveu també aquella Caixa, facilitant lo segur d' una pensió diaria cobradora per l' assegurat, de 60 anys per amunt; y lo perill de morir deixant sense recursos á la familia, lo salva presentant lo segur de vida en condicions que, per exemple, un obrer cai-xista de 37 anys pot assegurar un capital de 600 pessetas, que quan ell morí cobrará la viuda, sos fills ó la persona qu' ell designi, pagant sols per aquest segur una prima de 1'75 pessetas cada mes.

La *Caixa de Previsió* ha tingut en compte que l' perills que deixém esmentats y que tanta importancia tenen per las classes populars, no s' presentan mai separadament, sino que sempre solen anar junts, y per això ha estableit una pila de combinacions de segurs que inclouhen totas las operacions avans ditas ó part d' elles. D' aquestas combinacions creyem d' interès donarne un exemple. A 30 anys, pagant 4'82 pessetas cada mes pot assegurar-se 3 pessetas diarias en cas de malaltia, 1'50 en cas de inutilitat, 5,000 en cas de mort per accident y 5,000 en cas de inutilitat per accident. No cal dir que ab una cuota més crescuda, poden assegurarse quantitats de més importancia y que ademés ab las operacions qu' hem explicat poden ferse moltes altres combinacions, entre las quals ne figuren algunas per las quals la Companyia s' compromet à tornar las primas rebudes si l' assegurat mori avans de 60 anys, à convertir la prima pagada en renda vitalicia à comptar d' aquesta edat y à tornar la prima en lo primer cas ó convertirla en renda en lo segon. Tot això s' entén à més de las indemniscions que en lo segur s' hagin contractat.

FRANCESCH MORAGAS.

(De *La Veu de Catalunya*.)

de la reconciliació ab mon Deu, ofés per mi tantas vegades!.... Ja hi soch!.... ja s' acosta l' hora d' anar als peus del ministre de Deu, per' alleugerirme d' aquest pes del pecat que pesa sobre l' ànima meva dolorida, y que tants anys hi he dut sens adonarmen. Ja clareja y m' sembla que la claror que tot just s' ovira es més hermosa que la qu' he vist fins are, sembla més del cel, com si allí dalt de tot me mostrés lo camí que allí hi porta..... Mes no: qu' es la meva vida nova qu' hermoseja fins aqueixa llum del cel que indiferent havia mirat tantas vegades després de cent nits de desordres y pecat.

..... Ma vida ha estat un caos,.... una nit.... à voltas de tempesta, à voltas també hi he vist estrelles, y la nit llavors ha estat plàcida, afalagadora y d' ensomnis que m' ubriacaban..... A l' alba de ma juventut, va aparéixerme en eixa nit de ma vida una dona ab los brassos oberts, somrientme, cridantme ab amor, y ja en sos abrassos apretantme transportada, tenintme presoner y foll, sent d' aqueixa nit del pecat la fada que m' dominava, fascinadora, ofegant ab sos cants la vostra veu, Deu meu! que à Vos me cridava. Y atent tant sols á la d' ella, perdut y rendit per son esguart que reflectia l' amor mundà, jqué lluny vaig fugir de Vos, Deu meu, qué lluny!.... Y valg trepitjarho tot en mon camí, l' honra, vostras lleys divinas, y l' amor que tant haveu recomanat del pròxim, à qui he maltractat de totas maneras!....

Y jo fugint sempre, y Vos cridantme sempre ab amor constant, y jo sort rebujantvos!....

Mes aquella dona m' va deixar de sopte (y per sort meva, are ho veig) y la vegí fugir ab un altre rihent de mí.... com jo reya de Vos, també fugintue. Pero no vareu Vos abandonarme, y clara of llavors vostra dolsa veu cridantme de nou y perdonantme!... Jo vos amo, Deu meu!.... Deu de misericordia!

Quan encara las riallas y l' desprecí d' aquella dona me ferian lo cor, y m' creya sol y desamparat y sense vida, ab més amor Vos me voliau, y més fort me cridau, obrintme 'ls brassos pera consolarme' n' ells plé de misericordia!.... Y qué bé sabereu presonarme y tornarme à Vos!.... Si, bé ho recordo; quan vaig saberho qu' ella m' havia abandonat, era un vespre, vaig quedar trastornat, y esma - perdut anava donant voltas per la ciutat; veig gent recullida y devota en son posat anar depressa pels carrers, y endevino hont van, y un recort de l' infantesa, de la meva mare estimada que m' devia guiar desde l' cel, m' impulsa á seguirla y entro en una església..... Allí, allí ressonava vostra veu, bon Deu, per boca d' un sacerdot.....: «Veni à mí los aflijits, diu lo bon Jesús, que jo vos consolaré; pecadors, que regoneguen vostres culpas y maldats, sentiu vostres cors espavor-dits..... veniu à mí, que jo vos perdonaré, y no m' recordaré mai més de las vostras ofensas, per grans y nombrósas que sian, y vos consolaré asseyentvos en lo festí de ma eterna Gloria».... ¡Oh llenguatje diví, plé de dolcesa, may sentit com llavors lo vaig sentir ressonar en mon cor, que m' bategava à l' hora de goig, d' arrepentiment y dolor, y d' amor immens!.... Y vaig plorar, mes ab plor que m' omplia de consol, y aquellas llàgrimas, que m' tornau sempre als ulls, son més dolsas, més alegres, molt més que aquellas riallas y disbaixas de ma vida pecadora.

Donaume llàgrimas, Deu meu, no se m' acabin mai aquestas llàgrimas, que puguen esborrar las tacas de la meva ànima pecadora, tant tart despertada del son del pecat, qu' espero me perdonaréu després d' una confessió que ja m' tarda anar à fer..... ¡Y no m' deixeu mai de la vostra ma, may més!....; perque l' meu cor pecador desde l' infancia es tot flaquesa, inclinat encare al mon de perdició, y l' sento bátrrer à voltas al recort d' un nom..... d' aquella que viu encare y puch veure com una temptació sortintme al pas... Mes no!... Perdonéu mon desvari, Deu meu; no la vull recordar ja ni un moment, perque l' cor qu' ha sigut seu, al sol recort se m' subleva y me fuig, y fugirfa de Vos altre vegada. ¡Primerament se m' torni à bocins dintre l' pit ans que torni enrera del camí que m' porta à Vos, al camí de la creu y de la salvació..... y la penitencia.

Ja l' cel rogench ab tons d' or s' illumina y va à sortir lo sol; gracies, mon Deu, avuy es lo dia de la vostra misericordia, y avuy comensarà la meva penitencia y l' meu amor etern à Vos, vivint per Vos tota ma vida; mes, ay! que lo millor d' ella no ha estat dedicat à Vos, y las primícies las he ofert à una criatura enemiga vostra, han sigut pel pecat! ¡Perdó, Deu meu, perdó!.... jo feré penitencia y ploraré mas culpas y os amaré ab tot lo cor y per sempre, sempre més!....

ARTURA GIRBAL Y BALANDRU.

SA MIRADA

A E. LL.

Perquè abaixas los ulls, hermosa mia.

Tos ulls fets per l' amor,

Si al posarlos en mí bat de alegria

Sas alas lo meu cor?

Si com s' esponja del auzell la ploma

Als raigs del sol ardent,

Així s' dilata aquell ó ma coloma,

Quan ta mirada sent?

Perquè abaixas los ulls quan per las ninas

Dels meus mon cor amant

Guaya ton cor, com guaya entre cortinas

L' amada à son galant?

Si ab més goig en los teus mos ulls se posan

Que l' papalló en las flors;

Si més que aqueix en llurs perfums, ells gosan

Dels teus en los ardors;

Perquè privarme de aqueix gust, ma bella?

Perquè eix esguart diví

Pels altres molt més dols que l' de una estrella

Tant cruel! ay! per' mí!

Quina flor à l' abella has vist que amague

Son botó de mel plé?

Quina mare has vist may que l' llum apague

Quant gosa ab ell son bé?

Oh! jo vull qu' en los ulls mon cor s' encengue,

Com papalló en la llum!

Jo vull que per los ulls en ton cor prengue,

Lo foch que l' meu consum!

Jo vull en ta tendrissima mirada

Tot ton amor illegir!

Jo vull, pus linch ton cor, ó ma estimada,

Tot lo qu' ell sent sentir!

Jo vull... mes no: no m' mires si devias

Del pudor esqueixar

Lo cast vel, pus llavors; ay! no tindris

Ton cor ab què abrigar.

Si per' mirarme à mí de tas pestanyas

Borrar era precis

Eixos raigs de modestia ab los quals banyas

Ton amorós somris:

Si llavors no tingues, com tens ara

Eix dolsissim esguart de àngel del cel,

Segueix de tas miradas sent avara....

Jo vull que m' sembla quant te mir' la cara

Que m' estima una verge de Rafel.

+ JOAQUIM RUBIÓ Y ORS.

Janer de 1854.

(De *Lo Gayter del Llobregat*.)

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del dia 22 d' Abril

Especies	Mesures	Pessetes
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	17'50
Mestall	"	14'00
Ordi	"	9'00
Sébol	"	13'00
Civada	"	8'00
Besses	"	17'00
Mill	"	17'00
Panís	"	17'50
Blat de moro	"	12'50
Llobíns	"	9'00
Fabés	"	13'00
Fassols	"	22'00
Monjetes	"	23'00
Ous	Dotzena	00'90

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Dimecres 26. — St. Cleto y St. Marcelli.

Dijous 27. — St. Pere Armengol.

Divendres 28. — St. Pau de la Creu, St. Prudenci y St. Vidal.

Dissabte 29. — St. Robert y St. Pere de Verona.

Diumenge 30. — La Mare de Déu de Montserrat, St. Pelegrí y Stes. Catarina y Sofía.

Dilluns 1. — St. Felip y St. Jaume, apòstols.

Dimarts 2. — St. Anastasi y Sta. Zòe.

Dimecres 3. — La Invenció de la Sta. Creu.

Dijous 4. — Sta. Mònica.

Divendres 5. — St. Pio V. y la Conversió de St. Agustí.

Quaranta Hores.

Dels dies 26 al 29 en la iglesia del Hospital, del 30 al 5 en la de les Beates.

SECCIÓ LITERARIA

Guía del viatger en la Comarca

Amer. — Estació férrea. Ferrocarril de Gerona a Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Gerona a Anglés a 18 km. de Gerona.

Anglés. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent a Amer).

Arbucias. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich a Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal a Figueras.

Bagur. — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá a Palamós. Camí vehicular desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona a Olot. Ayguas sulfuroosas.

La Catalana. — Ferretería, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plaça de la Constitució 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona a Olot y de Figueras a l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 34 km. Camí vehicular desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Ayguas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — Vichy Catalá. — Cotxes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols a Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de les Abadesses.

Cassá de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras a Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Carretera de Barcelona a la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiència. — Jutjat de 1.ª instància. — Sucursal del Banc d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C.º, en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barangé y fills. — Fàbrica de sabó a Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fàbrica de ciments y cals hidràulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plaça del Marqués de Camps.

P. Llurella y C.º. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescència per gas. — Plaça del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet i C.º. — «La Gerundense». — Fàbrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassá. — Gran magatzem de paper pintat pel decorat de habitacions. Gran varietat de motlluras. — Constitució 11.

Hostalrich. — 39 km. Estació ferrocarril de T. a B. y F. y carretera fins a Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassá a Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal a Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Límit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercé. (Ayguas sulfuroosas).

La Sellera. — 16 km. Estació ferrocarril de Gerona a Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona a Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras a id. y a Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera a la estació de Blanes, y carretera fins a Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras a Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadesses y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassá a Palamós y carretera de Gerona a Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tramvia de Flassá, límit de les carreteres de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins a Gerona; carreteras a Gerona y a Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera a la estació de Hostalrich y a Vich. Ayguas acídulo carbòniques.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. a B. y F.) y carreteras a Gerona, Olot y Barcelona. Ayguas termals.

Torroella de Montgrí. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estartit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyoles. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

BANCH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunides
Carrer ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235,908'05 pts.
Capitals assegurats desde la fundació de les C.ºs fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95 »
Pagat per sinistres, pólisses venu-
das y altres comptes fins igual
data. 13.382,881'61 »

Delegat general en la Província

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribio Corominas. — **Narcís Boadas**

DENTÍFRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Roca del Dr. Roca. — Tònic neurasténic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de fetje de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son à basse de Jerez y Málaga legitims

De venda à casa l'autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ametller)

Cort-Real, 4.—Girona

LOGRONÉS

PERIODICH PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PRIMERUS DE SUSCRIPCIÓ
Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

1 peseta trimestre	Estranger.	150 peseta trimestre
Un número sol.	0'10 id.	id.
1'25 id.		

Girona. 1'25 id.

Fora.

CORREUS

Entradas

Madrid. 9'30 mati.

Barcelona. 9'30 m. y 5'45 t.

Fransa. 7'30 m. y 3'20 tarde

Puigcerdá y Ripoll. 5'30 m.

Olot y sa línia. 5'30

S. Feliu de Guixols 6'21 m. y 2'11 tarde

Amer y sa línia. 6'30 m.

S. Aniol y sa línia. 7'00 m.

Estanyol y sa línia. 7'00 m.

Sortidas

Madrid. 2'30 tarde.

Barcelona. 6'30 m. y 2'30 tarde.

Fransa. 8'30 m. y 5 tarde.

Puigcerdá y Ripoll 11'00 m.

Olot. 11'00 m.

S. Feliu de Guixols 9'06 m. y 5'35 tarde

Amer. 10'00 m.

Sant Aniol. 10'00 m.

Estanyol 10'00 m.